

20-7-2022
כ"א/תמוז/תשפ"ב

פרוטוקול ועדת שמות מספר 1 מיום 18 יולי 2022

משתתפים:

חברי ועדה: נאור שירי – יו"ר הוועדה וסגן ראש העיר, יעל ברזילי עבוד – סגנית ראש העיר ומ"מ חבר ועדה, נדב דואני – חבר ועדה, עדי פרילינג – מ"מ חבר ועדה, מאיר חלוואני – חבר ועדה,
מוזמנים: ראש העיר – אמיר כוכבי, אפרת שניאור ילין – עו"ד בלשכה המשפטית, איילת שמש עוזרת ראש העיר (בחלק מהזמן), אביבה אבן חן – צריף הראשון, שמחה קליין – צריף הראשון, מרינדה מילוביץ – יועצת ראש העיר לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי, רוחמה יולזרי – אגף תכנון.
חסרים:
רפי בן מרדכי – חבר ועדה.

דברי פתיחה ראש העירייה

אמיר כוכבי – על הפרק אישור נוהל ועדת שמות עירונית וקריטריונים לבחינת הצעות למתן שם למקום ציבורי. ועדת שמות היא ועדה "אד הוקית" כלומר מתכנסת לפי הצורך.
הרכב הוועדה נקבע בתחילת הקדנציה. הוועדה קובעת שמות רחובות, סמטאות, כיכרות כפי שהחוק אמור ועל פי חוק. הוועדה ממליצה למועצת העיר על השמות שהוחלטו בה והמועצה מאשרת או שוללת.
יש חשיבות בכינוס ועדת השמות משני היבטים:
1. צורך בתקופה הקרובה במספר ישיבות יחסית קצרות להשלמת פערים וחסרים לקראת אכלוס של מיזמים בעיר ומתוך מחשבה שיש ערך לוועדה שמייצרת דפוסי עבודה ועקביות בקבלת הקביעות. מכנסים את הוועדה ועל הפרק נושאים רבים. נצטרך ישיבה נוספת בקרוב.
נעבור על נוהל קריטריונים של מתן שמות להיזכר ולאשר מחדש וכן יש הצעות לשינויים. יתקבלו החלטות כך שנוכל להתקדם.
2. קיים צורך לתיקון עוול בשמות הרחובות שמנכיחה מציאות של מודלים מסוימים שמשליכים על המגדר הנשי. על סמך בדיקה קיים פער בולט בין מגדרי. רוב הרחובות נקבעו על פי רוב גברי וממוצא מסוים ועל כן בחירת השמות ואפיונה יהיו מגוונים תוך מתן שוויון והבלטת מודל הזדהות עם הדמויות בעיר.

כמה נושאים נשארו פתוחים מהקדנציה הקודמת שלא קרמו עור וגידים.
ישנם כמה נושאים שהחזרנו על פי חוות דעת של היועץ המשפטי שקשורים להליכים בקדנציה הקודמת שלא היו מספקים וחייבים לאשררה.
ישנם שני מתחמים שחייבים לקבוע להם שמות ולא יתקיים בהם דיון מהותי היום אלא דיון עקרוני.

נושא לדיון :

אישור נוהל ועדת שמות עירונית וקריטריונים לבחינת הצעות למתן שם למקום ציבורי.

מבוקשת הסדרה מחודשת של נוהל הגשת בקשות לקריאת שם ואישור שינויים לקריטריונים שאושרו במועצת עיר ביום 15/6/16 החלטה 135/16 למתן שם למקום ציבורי .
האחריות הציבורית לקביעת שמות – תהליך ארוך ובו כינוס ועדת שמות והמלצות לאישור מועצת העיר, דיון במועצת עיר ואישור המלצת ועדת שמות, סימול הרחובות בהלמ"ס, ומשרד הפנים.

עו"ד אפרת ילין עוברת על נוהל ועדת שמות – סעיף 3 – הגדרות – 3.1 **למקום ציבורי** – דרך, רחוב, סמטה, כיכר, שכונה, גן ציבורי, או חלק מהם בתחומי העיר הוד השרון.
כל מבנה ציבורי, חינוכי, ביה"ס לא שייך לוועדת שמות. זהו נוהל אחר. במוסדות החינוך היוזמה מגיעה מהמנהל של המוסד שמעביר לרשות את ההצעה לשם. דנים עליה ומעבירים את ההחלטה למשרד החינוך.
מבקשת להוסיף לנוהל סעיף (2.5) שבו יצוין כי נוהל זה אינו עוסק בנוהל הנצחה של חללי מלחמות ואינו עובר דרך ועדת שמות.

אמיר כוכבי – ההתייחסות שלנו בסוגיות מתן שמות אמורה להיות רחבה ממה שקורה בדרך כלל ברשויות. שמות הרחובות צריכות לספק סיפור של המקום, המרחב, של המדינה על כל היבטיה התרבותיים, החברתיים, ההיסטוריים.
קיימות בעיר מספר מתחמי מגורים שבהם קיים נושא משותף: שכונת הציפורים, הפרחים, עצים, שבעת המינים, האבנים, רמטכ"לים, נשיאים וראשי ממשלה, צורות נוף, נביאים ומלכים מהתנ"ך, חנוכה והקשריו ועוד. הכול במסגרת סיפורית.
מאיר חלוואני – חלק מהדיון אם לקרוא לשכונות כדוגמת הציפורים, צמחים, אבנים ורמטכ"לים. אף אחד לא הציב שלט.

נדב דואני – התקבע נוהל או נוהג על ידי ועד המשפחות השכולות שלא תהיה הנצחה אישית. כשבקהילת יונתן הנציחו את שם בית הכנסת על שם החלל יונתן בויזן כעסו על כך ועד המשפחות השכולות. ההצדקה לכך הייתה שההנצחה היא לבית כנסת שנועד לקהילה. לכן חייבים ליישר קו ולקבוע הצבת ספסלים במרחב הציבורי על שם כל החללים וזה יהיה שוויוני ומכובד ומנציח.

אמיר כוכבי - לנושא ביטול שם רחוב/כיכר צריך אישור ועדה ומועצה לדוגמא כיכר שלא קיימת שיורידו אותה מהמסמכים ומהווייז כדוגמת כיכר הוותיקים וכיכר הנשיא הנשמעת בכרזת האוטובוס.

נאור שירי – סדרי עבודת הוועדה – הגשת בקשה לקביעת שם חדש – כל גורם יפנה באמצעות טופס בקשה מקוון.

נדב דואני – גם אם המבקש יקבל מענה אוטומטי. לא ייתכן שוועדה שהתכנסה בשנת 2018 תשובתה תגיע כעבור שלוש שנים לאדם הפונה. אם אדם הגיש בקשה יש לתת מענה מהוועדה תוך שנה.

רוחמה יולזרי – באתר העירוני העלנו טופס בקשה חדש ומקוון – בקשה למתן שם למקום ציבורי . יש צורך למלא שדות חובה כמו פרטי המבקש, נימוקים ועוד. הטופס יכול לכלול צרופות התומכות בבקשה. הבקשה מגיעה לתיבת דואר ייעודית שנפתחה במיוחד לוועדת שמות .

נדב דואני – אם תגיע בקשה והיא סבירה להנצחה, אך אין לי כרגע במאגר שמות חדשים לשכונות. יהיה צורך להכין מאגר של שמות לוועדה שתתכנס בשנה הבאה. ישנן בקשות שנדחות. תוך שנה הוועדה חייבת לתת תשובות.

סעיף 5.1.4 – בקשה שלא תעמוד בדרישות הטכניות לעיל לא תובא בפני הוועדה – הודעה תימסר למגיש הבקשה.

סעיף 5.1.5 – הבקשה תובא לדיון בישיבת הוועדה לכשיחלט לכנסה, בהתאם לשיקול דעתה הבלעדי של הוועדה ובהתאם ללוח הזמנים שלה וסדרי עדיפותה. הוועדה תמסור החלטתה בתוך 30 יום ממועד הדיון.

יגאל שמעון – מבקש ליזום "קול קורא" ובחודשיים הקרובים הוועדה תקבל הצעות להנצחה. קיימות אלטרנטיבות ובהם: הוועדה מתכנסת ומוזמנים להציע לה שמות. מכנסים את השמות שהוצעו ויוצרים מאגר שמות. הוועדה תדון בשמות ותחליט אם הם ראויים או לא ואם מצויות שכונות חדשות שאפשר לכלול בהם את השמות הללו. לפעמים אין לי שכונות חדשות והשמות שהוצעו לא משתלבים בשכונה.

הוועדה צריכה להתכנס פעם בשנה ולדון בהצעות של השמות אם ייכנסו למאגר או לא. אם יהיו יתר על מידה את פניית התושבים באשר להצעות השמות זה עלול לפגוע בו. לא סביר להשהות תשובה לחמש שנים.

נדב דואני – ההצעה של יגאל שמעון ל"קול קורא" מתקבלת ושהציבור יציע הצעות. תוך שנה צריך לקבוע מתן תשובה. ולקבוע האם ההצעה תכנס למאגר העירוני של השמות והוועדה תתייחס אליה.

נאור שירי – תפתח תקופת רישום בת חודשיים לפני כינוס הוועדה ובה יבדקו את הצעות.

אמיר כוכבי – מבקש שהקול קורא יהיה פתוח לקהל ויפורסם. פעם ברבעון או בחציון תתכנס הוועדה ותדון בהגשות שהוצעו, אם ההצעה כשרה לדיון יפתחו שלושה חודשים לפני כינוס הוועדה.

יגאל שמעון – הוועדה תתכנס ותחליט על איזה נושאי שמות הם מעוניינים למאגר – לדוגמת מאגר סופרים, שחקנים. הוועדה תפנה לציבור ויתקבלו רק שמות באותם נושאים.

אמיר כוכבי – הדיון מהותי וחשובים המאפיינים. האם בכל מתחם מעבר לנושא המגדרי האם קיים מאפיין אחר כמו: מנהיגות, מייסדות, מהעולם היהודי. אפשר לפלח את הנושאים. במרוצת הזמן קיבלנו הצעות לשמות נשים, ניתן לבחור ולהמליץ למועצת העיר.

ס' 5.3 מתן שם למקום ציבורי על שם אישיות צריך לזמן את המשפחה במידה והוחלט לקבל את שם האישיות ואם אין לו צאצאים והוא עירי לזוגמה לאה גולדברג רחל המשוררת צריך לשקף שהעירייה עשתה את מירב המאמצים הנדרשים לבקשת ההצעה.
ס' 5.4 שינוי ביטול שם מקום ציבורי החוק אומר שצריך לפרסם הודעה בעיתון. מועצת העיר תאשר את השם שנקבע בוועדת שמות ומשם ההליך יופנה לסימולו.

קריטריונים לבחינת הצעות המובאות בפני הוועדה:

רוחמה יולזרי – נעבור על הסעיפים ונדגיש את הסעיפים החדשים שהוספו לקריטריונים. הסעיפים החדשים הם:

ס' 7.1.1 – הוועדה תקדם שיווין מגדרי בבחירת שמות באופן שיבטיח ייצוג שוויוני.

ס' 7.1.3 – הוועדה תוודא כי אין כפילות במתן שמות.

ס' 7.1.6 – הוועדה תוכל להנציח אדם לא רק בשמו אלא בכינויו

ס' 7.1.7 – הוועדה לא תדון בבקשות לקריאת שם של חללי צה"ל ופעולות איבה.

ס' 7.1.10 – לא יקרא מקום כשלפניו ה' הידיעה.

ס' 7.1.11 – לוועדה הסמכות המלאה עפ"י שיקול דעתה שלא לקבל בקשה על אף שעומדת בקריטריונים.

נדב דואני - מבקש לתקן את הקריטריונים. היכן שכתובה המילה הנצחה – יש לרשום במקומה קריאת שם.

נאור שירי – לגבי סעיף 7.1.4

” במתן שם על שם אדם שנפטר - לא יובא לדיון שמו טרם חלפו 3 שנים לפטירתו. במקרים חריגים בהם מדובר באישיות ממלכתית ו/או אישיות יוצאת דופן אחרת בהתאם לשיקול דעתו של יו”ר הוועדה, תשקול הוועדה לקרוא בשם אף בטרם מלאו 3 שנים לפטירתו.”

אם קוראים למישהו בעודו בחיים – זה מסלול אחר. מת נמתין 3 שנים שיתאפשר לראות שאכן אותו אדם הוא אישיות ללא עבר אפל.

אמיר כוכבי – הנצחה זה על שם אנשים מתים, אלא אם הוועדה מעלה שם של אדם ראוי ומחליטה שהיא מעלה את השם ויתקבל ברוב קולות. מבקש להשאיר את הסעיף 3 שנים כפי שהוא. בהקשר לקביעת שם של אדם כשהוא חי, זו אמירה חריגה וחייבים נימוקים מיוחדים. במקרים הללו זו חייבת להיות יוזמת הוועדה ולא בקשה של הציבור.

נושא לדיון

שמות רחובות בסיווג על פי מגדר – הוד השרון במבט נשי

אמיר כוכבי - יש מקומות שלא מספרים את סיפור המקום וזהו סוג של בריחה מלספר וליצור שיח. נדב דואני – כל מתחמי החינוך חייבים ליצור ביניהם סיפור מקצה לקצה על שמות סופרות, משוררות וזה יהיה כלל עירוני.

מה שקיים היום בציר החינוך, המייסדים, גבעת הוד וכל הנגזרות שלה. בשכונת 1202 יהיו בה רחובות רבים, יהיה אזור תעסוקה חדש ועשרות רחובות חדשים.

רוחמה יולזרי – למתחם המייסדים צריך לקבוע שמות לארבע סמטאות קטנות באורך 30 – 40 מטר ברחוב המייסדים. לדעתי אין זה וראוי לקרא בשם אישיות לרחוב לא משמעותי כי זה עלול לבזותם.

לסיכום :

1. יש לתקן את נוהל ועדה שמות + קריטריונים בהתאם לנאמר בדיון .
 - א. בנוגע לנוהל כדלהלן : יש לרשום כי תוך פרק זמן, טרם כינוסה של ועדת השמות העירונית, במועד שיקבע ע”פ שיקול דעתה ובהתאם לצרכים העירוניים, הוועדה תקבע נושאים לדיון הנדרשים לקריאת שמות, הנושאים יובאו לידיעת הציבור באמצעי המדיה השונים, לפני הדיון תתאפשר גישה מקוונת לטופס הבקשה . בנוסף, תתאפשר הגשת טופסי בקשה גם בדרכים אחרות.
 - ב. בנוגע לקריטריונים כדלהלן : יש להוסיף כי הנוהל מתייחס לקריאת שמות של אנשים העומדים בקריטריונים ושאינם בין החיים אך יחד עם זאת, הוועדה תהיה רשאית ליזום ולהמליץ על קריאת שם של אדם שעודו בין החיים . הוועדה לא תקבל ולא תדון בהצעות הציבור לאנשים שעודם בחיים.
2. תיקבע ישיבת המשך לדיון בשאר הסעיפים שבסדר היום .

רשמו : אביבה אבן חן , רוחמה יולזרי.

בברכה ,
נאור שירי יו”ר ועדת שמות